

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1310/2025
06.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Иван Јелић адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Едвин Прелић адвокат из ..., ради измене одлуке о одржавању личних односа са малолетним дететом, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 490/24 од 10.10.2024. године, у седници одржаној дана 06.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 490/24 од 10.10.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару П2 702/23 од 08.08.2024. године и предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П2 702/23 од 08.08.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и измењена правноснажна пресуда Основног суда у Новом Пазару П2 148/21 од 06.12.2021. године у другом ставу изреке, и уређен начин одржавања личног односа тужиоца и малолетне ВВ тако што је обавезана тужена да омогући тужиоцу виђање малолетног детета сваке друге недеље у периоду од суботе у 10 часова до недеље до 10 часова у Новом Пазару, без њеног присуства, тако што ће тужилац у суботу у 10 часова преузимати малолетно дете испред стана - зграде у Новом Пазару у којем живи са мајком и наконведеног целог дана и ноћења у хотелу „ГГ“, који се налази у улици ... број .. у Новом Пазару, враћати га мајци у недељу у 10 часова испред стана - зграде у Новом Пазару у којем дете живи са мајком. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 490/24 од 10.10.2024. године, ставом првим изреке, обијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П2 702/23 од 08.08.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 1. и члана 408. ЗПП у вези члана 208. Породичног закона, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана није законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП), због чега нису цењени наводи ревидента којима се указује на њено постојање.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су родитељи малолетне ВВ, рођене ...2016. године, која са мајком - туженом живи у Новом Пазару. Тужилац живи и ради у Правноснажном пресудом Основног суда у Новом Пазару П2 148/21 од 06.12.2021. године уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са тужиоцем - прве и треће седмице у месецу, средом од 10 до 15 часова у просторијама ограна старатељства у Новом Пазару, а друге и четврте седмице суботом и недељом од 10 до 18 часова у Новом Пазару, у присуству мајке. Малолетно дете је у септембру 2022. године кренуло у школу. По мишљењу органа старатељства, дете испољава жељу и потребу за одржавањем односа са оцем - током сусрета са њим испољава емоције без икаквих негативних реакција или негодовања, односно узнемирености због одсуства мајке због чега су се, сходно узрасту детета и досадашњем односу оца у контактима са њом, стекли услови за проширење модела одржавања њихових личних односа. Зато је орган старатељства предложио да се измени раније донета одлука о одржавању личних односа утолико што ће тужилац - отац сваког другог и четвртог викенда у месецу проводити са дететом у континуитету време од 10 часова у суботу до 10 часова у недељу, укључујући и ноћење у означеном хотелу у Новом Пазару. Стручном проценом тужиоца нису установљени негативни показатељи који би га дискредитовали као оца, али се орган старатељства није могао са сигурношћу изјаснити о испољеном страху тужене да ће дете бити одведено на Косово и да она неће бити у могућности да га врати. С тим у вези орган старатељства је проценио да код тужене постоји наглашена родитељска посесивност, испољена у ставу да дете не може ноћити са тужиоцем у хотелу и одбијању могућности да се лични односи детета и тужиоца остварују без њеног присуства, образложених управо страхом од могућег насилног одвођења детета на Косово.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су се од доношења претходне одлуке којом је уређен начин одржавања личних односа детета и тужиоца промениле околности - дете је у септембру 2022. године пошло у школу, тако да више није могућа реализација њихових контаката радним даном у просторијама органа старатељства, због чега је применом чланова 6. и 61. Породичног закона одлучено да се лични односи малолетног детета и тужиоца поново уреде. По становишту судова, заснованом превасходно на мишљењу органа старатељства, у најбољем је интересу малолетног детета да се досадашњи начин одржавања личних односа прошири и тужиоцу омогући да без присуства мајке у континуитету са дететом проводи сваки други викенд у месецу, од суботе у 10 часова до недеље у 10 часова, за шта не постоје никакве сметње с обзиром на током времена успостављен близак емоционални однос између њих, односно недостатак јасних разлога за бојазан тужене о одвођењу детета на Косово.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревидента да нижестепени судови у овом спору нису правилно и у потпуности утврдили чињенично стање, због чега се за сада не може оценити правилност примењеног материјалног права.

Промењене околности, настале након правноснажности одлуке којом је уређен лични однос детета и родитеља који не врши родитељско право, могу бити разлог за измену начина одржавања личних односа. У конкретном случају, из образложења правноснажне пресуде којом је одлучено о вршењу родитељског права произилази да је дете рођено у ванбрачној заједници странака која је трајала од 2012. године до јануара 2020. године, и да је одлука о начину одржавања личних односа заснована на постигнутом договору родитеља и предлогу органа старатељства. Између странака није било спорно да је такав начин одржавања личних односа детета и тужиоца оствариван. Тужилац је поднету тужбу за измену начина одржавања личних односа засновао на новој чињеници - поласку детета у школу. Ту околност, која заиста представља сметњу за реализацију личних односа детета и тужиоца радним даном, сваке друге седмице у просторијама органа старатељства, нижестепени судови су искористили да измене начин одржавања личних односа у дане викенда и одлучили да ће се убудуће они и даље одржавати сваког другог викенда у месецу, али без присуства тужене - мајке детета, и у континуитету, од суботе у 10 часова до недеље у 10 часова, са ноћењем детета у хотелу у којем ће тужилац бити смештен током боравка у Новом Пазару. Међутим, одлучујући на тај начин нижестепени судови су пропустили да утврде околности које су постојале у време када је донета претходна судска одлука којом је уређен начин одржавања личних односа детета и тужиоца, а које су определиле орган старатељства да тада предложи одржавање њихових личних односа у присуству тужене, и да уз сарадњу органа старатељства у смислу члана 270. став 1. Породичног закона утврди постојање промењених околности због који се ти лични односи могу убудуће одржавати без присуства мајке детета, у континуитету са ноћењем детета у хотелу у којем је тужилац смештен.

Из тих разлога, нижестепене пресуде су укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће употпунити утврђено чињенично стање тако што ће увидом у спис П2 148/21 утврдити садржину извештаја и мишљења органа старатељства, датог за потребе поступка у том предмету, у погледу начина одржавања личних односа детета и тужиоца и у сарадњи са тим органом утврдити постојање нових околности (узраст детета, емоционални однос са тужиоцем и друго) које би оправдале потребу да се, због заштите најбољег интереса детета, измени раније донета одлука о вршењу родитељског права и детету омогући да без присуства мајке са оцем проводи сваки други викенд у трајању од 24 сата у континуитету.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић